

גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

שורש השביעי זה שמו. נאה לו לשבת בבית תעלה

יבואר זו ענין הסמסקות הסודות ועשיות המלכות. שהיה על חוסן שלמותן הנאות להם. ולא יהיה פשיטון. וזה לפי מי שאמר ויהי העולם. ויסבאל זו הפלגת מעלת גדול הסודות ששורש שמם ישראל. שזה לשם פעם חפלה שחרית ביום השבת. ומחוטו יבואר קצת ענין סיפור יולת מלכים: (ובו שני ענפים)

ענה א ידבר בביאור חיות הנשמה שבבל מצוה. והחיות עלינו לעשות כל המצוות ביוק ונשמה שבו. ויבואר בו ענין אוריאן תליתאי שאמר חו"ל (שם פ"ח ע"ה) לפרש איך שלימוד התורה נחלקת לשלשה פנים. (ובו כ"ג עלים):

עלה א אתה הראש לדעת. בכל דבריו שורש הקודם בגדולת מעלת השבת שמחמת גדול אור המאיר בו יגדל האדם מכל רשימת הס"ח והוא הדרך שאז"ל כיון שהאיר היום יגדל מוכן כי מיקף בהאיר יסוד היום נשי הגללים כל חנן החושן על השמש להיותן אל והוא רמז אל קדושת השבת הנקרא יס דרך וביטוי השבת שחמת חוקף אור היום הכל בורחין וגם יגון ולאנחה וכל חיותו ארץ כאשר תזרח השמש בשבת יאספון ואל מעונתם ירצון. ועל אור כזה רמז דוד המלך ואמר ה' אורי וישעי פי' שהאור עצמו הוא היסוד שלי מחמת שחך האור נסתלקו כל המרעין לאלה בגיון שנסתלק המרע אז מורא לא יעבור על ראשו ועבר הידאה והספד וע"כ ממי אירא. משא"כ בהללו הג' שאמר רז"ל נדמן לו נר יגדל מן הפחיתים ומן הנרקסים וזה הוא ע"י הכנסת האדם עם נר במקום שהולך וכוונת הפחיתים ונרקסים ושומר עצמו מהם ונרין להגיד ג"כ שמירת האדם שישמור עצמו מהפחיתים שלא יפול בו ע"י אור הנר שבידו אבל מעלת אור היום שכל ידו יגדל מחיות רעות ומלספי' האור עצמו הוא שכלה ומסיר את ההיוק מן העולם וא"ל כלל לשמירת האדם כי מהאור עצמו נעשה השמירה כי בהאיר היום כל חיותו ארץ אל מעונתם ירצון ממילא מחמת האדם ידע וזה שאמר הכתוב אך את שבתות שמרו וגו' עד לדעת כי אפי' מקדשכם שאפי' ה' הוא המקדש ומעביר עליכם כח אורי המהמון עליכם בזה ומעביר מכם כל כחם ישמלה ומקדש אתכם ע"י חוקף האור המאיר לכם: **ב ויקרא** בזה לדבר במעלה על מעלה בבחינה זו בפסוק לדעת כי אפי' מקדשכם. והוא פי' הנה ידוע שכלית ועיקר לימוד הסודות ועשיית כל המצוות להיות עושה אותן בשלמות בגוף ונשמה כאשר הזכרתי מזה (שורש השלישי עק"ה) ועתה באתי לפרש ולבאר ענין בחינה הזו מה היא ולאופן הכוונה ודביקות ה' אשר צד ויחלה נבאר בבחינת שם הסוד. על מה שרק אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו. ושאר תורה מרי"ל **פ"ח** ע"ה לא נעשה עם השם אלא שהי מלך מלך מלך הסודות להשמיים לו כבודו ובעצמו משא"כ בשאר

מלכות כמאמרם ז"ל (מנחת יצחק ע"ב) . והנה על דרך הפשטות ופשוט הגולה הוא עבור כי אין בשום מלכות מלכות המורה מלך מכלל הם שפסעם שבה וכוונה הפשטות על עשייתה הוא עבור לזמן השמי מלכות אנכי ולא יהיה כמלך מלכות טובה הנה פסע הפשטות שבה להכניס עמלו רחשו ורובו בחוק אל הכוכה לישב להספיד ולהטות עמלו חתם אל שמו הגדול הוי"ה והל"י מספר סוכ"ה . לקבל עליו בזה אחדותו ולאבותו י"ש לשמות רבנו בכל אשר עשה ושלח ללכת הכהנה לישב בל דמות ומלכות לזר מורה על שיש בו ארבעה מינים נגד ארבע השמות שמו יתברך הוי"ה ומצאנו לארבע רוחות העולם והמלכה והמטה כדי להמליכו ולהודו במעלה ובמטה ובארבע רוחות להספיד ולהרביץ קדושות בשלמותו ולהכניס ע"י כל הרע והס"ה הסובבין בשו"ה . ומלכות חפילין נורים ע"כ שיש בהם יתור שמו שפסעו חפילין ויכלתו בכל העולמות ויש לו כת בעליונים ובתחתונים לכן ראוי לקבל עליו של מלכותו . וארבע אליה על כפי יכולתו . רומים כל אחד של אחד ידוע ומזין הכריתות לשים חכר ב' בכל רוח שפסע וכן בכל מלכות ומלכות ממ"ע כולם בזה למען הודיע לאדם ממשלת הבורא עליו לחכות חתם אל כפי השכינה להפסיק עליו מקדושתו ויחודו לקבל על מלכותו בזהב ע"כ הנשמה של כל פמ"ע הוא המאמר של ארכי ה' אליהן שהוא קבלת על מלכותו ולהטות בעבודתו כדי שכל שדי נחלתו לעבדו בשמח על כי הוא לבדו הוא אלסם ואלתו ואין בלתי וליה אשר פני מטה ופסע שמירת כל ה"ה שבתורה הכל הוא להיות חכר ומתפרס ומובטל מהפכת הפ"ה עליו כי עליהם שורה הפ"ה ואשר לו להכניס אל וד בקרב שהוא פליטת הפ"ה וכן כל שאר מלכות ל"ה הכל הנשמה שבה הוא בחינת לא יהיה לך אלוהים אחרים ולכן מאמר חללו ה' מלכות הם ספקותם והפחות הפנימיות של כל מלכות המורה לכן מפי הבורא יו"ש בעמלו השמייעט ואם לידע גורל העיניק הם פסאד כלות כל המורה כולה בחיות הנשמה שבה ומלך עולמים ב"ה וב"ש הנה הוא פסאד והחיות של כל העולמות כולם עליונים ותחתונים הוא קדשו בעמות דייקא מה שהוא בעמלו א"ה לפי זמנו שמה וחיות של כל המורה :

ו. ולזה הוציר הקב"ה על כל המצות ואמר למען תזכרו ועשייתם את כל מצותי. כלומר בשמיעה את המצוה שמענה טולה בגוף והשמה שבה והשגחה הוא המצוי מה שגלי בעצמי צייתי דהיינו חזיר ולא יכיר לך ומאחר שציניויות המצוה הוא בזכירה בשעה עשיית המצוה לכן אמר למען תזכרו שחתם בלזכרה בשעה פשיית המצוה על קבלת אלהות שמרומה המבטא. ואז עשיית את כל מצוה כלומר והייתם קדושים לאלהיכם שסמנו בכל המצוה לקבל מלכותו שגלי ה' אלהיכם.

ד' ווארעם ע"ד האטען עוד נבאר שלמות גדול והיות נאות בענין הזה שאנכי ה' אלהיך הוא הנשמה והחייה של כל המצות. וזאת בהקדם לפרש מאמר חז"ל (מ"ר ויקרא פ' מ') אמר ר' חייא בר אבא מאי הן יראת ה' וגו'. אמר האלילים אף הים לך מעשים טובים אי מתן לך שכר ומה שכר תורה שנאמר ויראת לאדם הן יראת ה' וגו' עד כאן ומבואר מזה שהמעשים טובים קודמין לתורה ולכאורה סותר למה שנאמר בגמרא דידן (בבא קמא י"ז ע"א) גדול למד תורה שהלמוד מביא לידי מעשה ושמע מזה שהתורה צריך ליקדם למעשים טובים וכמו שכתבו (האסופות שם) דאי לא שלמד האריך ימים. והמחיות הענין הוא פ"ס אשר אמרתי פ"י מזה ברכת התורה אשר בחר בנו ונתן לנו וכו' עד ונתן התורה ולכאורה היה לו לומר אשר נתן התורה כי מה דהוי הוי ואלו מחייבים שהתורה לא תהיה מוחלטת ולא תהיה תורה אחרת מהבזורה יתבאר כי לא יחליף האל ולא ימיר דבר ומה הוא נתן ונתן התורה משמע שנתן עשה לנו עוד תורה. והנראה בפירושו הוא :

[illegible]

ו להבין דברי הכנים ויחידותם כמה שקראו לטובותינו הקדושה תורה משולשת כי הכנס תורמנו הקדושה
 סתמנו לנו כסיוי כלותים ופרעותי' וסד'ג מצות החליות בה נחלקת לשלשה ענינים ועל שלשה
 פנים אלו עושן התורה. עין א' הוא פשטות התורה לקיים ולשמור כל מצותיו באמת כאשר עמו תורמנו יסבך
 ובמעט כל מצות ועליו המבוארין בדברי רז"ל כל אחת במקומה והכל באמת ובתמים והכנות באמרי תורמנו
 יחם וליה לא יחם סדר התורה מפיו והכל לקיים מצות בוראו שזוהו בזה והנה הוא עוסק בתורה בפשטות
 לקיים מצות טעם של למוד התורה וינא מגדר אלו השנין סלכות שלא לשם ה' כי אף להיות להם ספרות מן
 האדם להתקדש רבי או חז' וקצת שפ' אחריו חז' (שבת ט"ז ע"ב) שמונ' אדרג למה נמשל דברי
 תורה כענין למד ק' מה ענין זה כי לו להמים והלחות אף דברי תורה ים לו להמים והלחות ויחם דאמר
 רבא למיחרי' לה סמא דרבי' לתשמאליים ים סמא דשמואל. ואמרו (ביומא ע"ב) מאי דכתיב חמם התורה אשר
 עמם חמם וזה מעשים לו סם חיים לא זכה מעשים לו סם חיים וסד'ג וזה ללמוד לשמה. וידוע מדברי

סידור של שבת

שחרית אשר למד התורה כח הוא מחזק הקליפות וכל דבור ודבור שמוציא מפי סידור מוסיף אותו כל מידה שבתה כרעות והספד אחרת ונכבד מה מוסיק בעולם כידוע בזמננו לכל. ובאשר אלם יולא מכל בחינה נדבר שרע הזה ובעלמוד אין במחשבתו שום דבר אחר רק בשביל מעט ה' הנה הוא זוכה לבחינה נפש שבתה בשלמות גמור. ואמנם לא זו הדרך ישיקן אור כי לא ראו מימיהם אור בבירר הוא בשחקים להשיג מעטו ומחשבותו השורה כאשר נבחר להלך. והמה אשר נקראו בנחי' עבדים שאלו ר' (בבא בתרא י' ע"א) אדם קרוין עבדים שאלו נרים אדם לכו' אלהים קרויו עבדים שאלו ר' כי בני ישראל עבדים בזמן שאלו שאלו עושין רעו של מקום אדם קרוין בניו ובזמן שאין אדם עושין רעו של מקום אדם קרוין עבדים:

ו ולבאורה יסלח וכו' כך דרכו של עבד לעבוד על רצון אדוניו ובשאלו עושין רעו של מקום כמה עובדין אותו לקרואו עבדים. ויראה לפי דרך הזה כי כאשר הנה בבחינה זו שלל יערב למו תשיות המעלה ולמד התורה בזהב ורק שבו מוכרח לעשותו מלך שנבחר יהודי ומסדי בבורא ב"ה וכו' עליו להשלימו בכל אשר יחסר לו מקטעו ועד גדלותו להאכילו ולהשקטו ולכסותו ולהנציחו וכדומה מאריך בני אדם אותו ואם כל אשר לו וקטלי דהני ביה. ועבור זה מחויב לעבוד עבדים עבד לעשות עבודתו בזהבם אף אם אין רצון לבו בכך:

ח ואלו רמזה התורה כמה פעמים אשר הולאחך מארץ מלרים מנין עבדים ואלו ר' רמזה לעשות מעשים על שהולאחים מארץ מלרים כי מאחר שאין בהם סוב פסע ודעת להשיג האור הכובד ונתינת התורה והמעלה אין עשייתן כי אם מלך הטוב שסביל עליהם הקב"ה עבור שהולאחים מנין עבדים מעבדות לחירות ובהם קנה אותן לעבדים כמל' הקב"ה כי לי בני ישראל עבדים. ועל זה רמז (במקור זוכר) שהסבילין הוא עליהם כשור לטוב וכתמור למשפח' כי למורה ולמשפח' נחשב אליהם של עבדותם ממע כמעשה העבד שעושה הכל בעל כרחו מפני שרעב הוא ללחם ולמים וכן הם לפי שידועים שכל מחסורם על הקב"ה הוא הממלל להם מחסורם ע"כ מחויב לעבד עבור זה. ולכן נקראים און עושין רעו של מקום כי רצון אלהים ודניקותו ב' ולאין אין עסק בדניקה ומשיקה כלל. ורק לקבלת בחינה נפש שבתה הנה די בזה מאחר שעוסק בתורה סמיד ולשם ה' והסגבר עליו על היל' והוא בבחינה אף לי מלרי כו' כמו שהזכרתי (בשורש השני ע"ב) ואף לאחר שלו יתן המעלה עליו כמאמר חז"ל (קידושין י' ע"ב) אם אדם רוצה חסד מושל בו שנאמר ואלו' חסדו הוא מתגבר עליו ולמד התורה ועושה המעלה אף אם אין לבו שלם עליו להפוך לזה גאהב ואף שאין בו שום סערותות מלך להפשות ח"ו בבחי' סיגול לא ירעה ורק בשביל ה' בזה מקבל עליו בחינה נפש שבתה בשלמות:

ט והענין השני הוא ע"כ מאחר הכתוב גל מרי ואביסע נלמאות מסורתי. והוא כי הזוכה לכתרה של תורה זוכה לראות ולהבין בפלואותיה ודרך החיים והאור הגנוז בה ע"כ פעמו ודאו כי טוב ה' לידע ולהבין בסוב פסע אור מענוג התורה ולהשיג באור הבכיר אור זה ומלואת אשר נעלם בתורתו הקדושה והמחלה לדורשים ומבקשים ומחפשים אותה בכפף וכזהב וכמפצוים ורזים שיאיר עינם בזהב להיוון מוטמין ביה מחיקת התורה להם מחגלה אור הזה עד ש"י למוד התורה הקדושה יתלכב לבו ודעיין מחשבתו להעלות גר חמיד ולהיות עולה עמה במחשבתו הקדושה עד שגשג בבחי' סולם מואב ארלה ורעשו מנין השמימה וכל כך ומתקן למו פסע מחיקת התורה בזהב ה' ורצון א"ס ב"ה הנעלם בתורתו הקדושה עד שיפוצץ ויראה ויחשק לדבק נפשו לה' חמיד והמיד יתקון לעשות ציור מכלו ולא להיות לו מנוחה כלל בבורא' ולא בשור' ר' רק ללכת מחיל אל חיל לחיות בנועם ה' בכל יום ויום ויותר עד שידמה בעיניו כל עשיוו עד הנה למה והכל קצו בעיניו מגדול אור האהבה והחשיקה בתורה ובהתורה מוספת לו אהבה בכל יום ויום. להיות מדליק והולך בהנה מלוא והתורה אור עד שלדקה נחשב לו מה שבהר בו ה' בללחם ממלרים וממן לו את התורה כמו שנאמר הכחבו וידקה חסיה לנו כי נשמור לעשות וכו' וכאלו מחייב נפשנו להאדות ולהלל ולשבח את בוראו ית' על מה שזיכה אותו בזה כאשר נאריך מזה בבחי' א"ה (בשורש שאלו') ע"כ ונקיים בו מעלת התורה אילת האהבה יענות מן דד' ירווך בכל עמ'. בהתורה מעלת מן לפניו ומרוב בלאר התורה ונבחן אללו דברי המבורר אדונינו דוד המלך ע"ה שאלו ומתקיים מדבש ונפח אופים. ודברי שלמה המלך ע"ה מה יפית ומה נעמם אהבה בנעמנים. וכן מיני אהבה שיה"י מקטן ועד גדול הכל כאן יתבאר אללו אהבה ומחיקתם נגד אהבה ומחיקות התורה והמעלה. ובה הענין אין יד כל אדם שבו כי לא כל האדם זוכה לראות ולהיטות מאור הגדול הזה כי אם בדרך שבה לראות כך בה לראות ואין שתי ידיים זוכות כאלה כי לכל שורש נשמתו כשזכר לקבל חלק בתורה הקדושה אז לכל לדיק ולדיק מדור בס"ע. ואלו הלומדים את התורה ומקיימין מלואיה מרוב האהבה והענינה שבה מלאו א"ס ב"ה המלוכ בתורה הקדושה אליהם אין אורך לדבר על לבם ולקחת אותו לעבד שיהיה מוכרח לקיים את התורה. כי לא לעול נחשב אללו ואדרבה הוא להם במחנה:

י ובברכין בכל יום יתן התורה כי בכל יום אור התורה נוסח אלל בגדל חביבותו ומשקף נפשו ולהיות ממדריך מן המדריין וששין בעשיות המלוא כעל כל הון יקר נמאל. וכשמגיע שזוכה לקיים מעט ה' בערב נשאו בו ומתקן שיהי עומד כך כל ימיו בעשיקות מלוא האל למשל מלוא ללב הנה ללאת ידי המלוא ה' כי בנימלה אחת ונענוע כל דבאו ואף לזה שמרב לו עשיית המלוא אפילו נענוע של כל היום אין מחסין לו ואלו משה נעשים מלואים פסע או יותר לגדל ידיו נשאו אל המלוא וכדומה במעלות הסבילין אע"פ נעשו

102

ה'תע"ז זה חמור רז"ל (עירובין י"ג ע"ב) לא רבי מאיר שמו אלא ר' הורסא שמו ולמה נקרא שמו ר' מאיר שהיה מאיר עיני חכמים בהלכה. פ"י שכל הלכה והלכה שלמד עם תלמידיו גילה להם את הארץ מבו והמדות והיחסים עד שהגיעו ג"ל לקבל את האור הגדול הנצח בחזרה. והיו מהדבוקן עמם אל אור פלגין נדדיותם ונאלצו פד חסיו מפשיקין את האור הגדול עד למטה והיה האש מן השמים מלפסת מניפותיהם.

סידורו של שבת

עד שהיו רואין בעיניהם ממש את מראה ה' הגדול אשר עשה בדרך מאמר ר"י בבהן הניל אשרי עיני שכן ידלו . וזה פעל ר"מ ככל תלמידיו אשר בעת שהתעסקו עמו בדבר הלכה . רמז להם הסודות הנפלאים וסגנונים ואור היחודים שנחשבו עד שזכה להיות מאיר עיניהם שיראו בעיניהם אור הנפלא הזה ע"י ההלכה וזה שהיה מאיר עיני חכמים בהלכה :

ע"כ בחורו של ר"מ מלאו כחוט חור בל"ף כח"ט (מ"ד בראשית פ' ב') כי מלאו בחורו של ר' מאיר כשהיו לומדים אמו כחוט אור הגדול הוא לבוש האורה ומציגו הרוחני משלמות אור האורה לכן אפשר .א. בדרך השגות היה כחוט כחוט אור כי אפשר מאת ה' נכנסו שהסיב הקב"ה להיות נכנס בל"ף להראות שהיה מאיר בחורו כל האפשרי בקבלת האור . וע"י הכניסה נשלם בל"ף גם החסם יחידה שבתוך הרוח . ויהיה נשלם גם חלק הזה בכל בחינותיו ועל זה אמר אוריאל תלמידי על אלו השלש בחינות שיש בעסק התורה בפסקות התורה ובאור התורה ובסודות ויחודי התורה והנה ע"י הכניסה זו יוכל האדם לבוא להיות מהדבק בשם אל בוראו בכל עוז עד שתחשק ותלבה ללכת מהגוף לידבק בבוראו ולשאר ע"י עד אשר יתפסח האדם הלו מנפשו ויחולל ממציאותו . ונפשו תהיה משפועות במחשבות העליונות וקשורה בקשר אמיץ בהשלמות עליונים והנה הוא בהיכלות של מעלה ובחשבות של מלאכי מרום במעמדן ונכנסו בהיכל לפניו מהיכל והוא דומה ארבעה שנים כמו לפרש דרשיהו (בחינה שם) וקריב למעלה הכניסה שבתאור הואם במראות שטרוא שמתאין לו בעת הכניסה כל איברי מודעוין וכח הגוף כלי ועשיותיו מופשטות ואשאר סדעם פנייה להבין מה שתרצה כמו שאמר דניאל (דניאל י') וידוע נהפך עליו למשחית ולא עלתיו כח ונקשרה דעתו אל אור העולמים כמב' ברמב"ם (פ"א מהלכות יסודי התורה הלכה ב') וזה מאוד גדול חשקת הנפש לישאר שם שלא לחזור אל תוך הגוף העכור . אך על זה נאמר אם רץ לך שוב לאחור ובגל כרחק א הוי . ועל ענין הדביקות הלו אמרה התורה והכנה את ה' אל"ף וידוע קשיית הרמב"ם על זה איך שייך להוסיף לאדם על בחינה אלהיה והלא ענין אלהיה הוא סבבה הסבה הפעולה לדבר האסור לו מזה מזוג בחולדתו ומי פלסוף להקב"ה מזה מזוג ומשקט נפשו לאהבה ממילא מתנהג בלתינה ואם אין מזוג בך לאהבו בעצמו מה שישל לאהבה לה . וזאת היראה הוא כי הנה ידוע שנפשות נדריקם כל בחינה נשם ורוחם ושגשג שם חלק אלוה ממעל ממש והיה כחשל הנה הקפן הדלק מהמורה גדולה שבתחלה קיפן חלק מהמורה על הנה והמורה בשאר כחם שיהיה ולא יחשב אורה בהדלקה אל הנה ואם חשמיד הנה אלל המורה ונכלל ויבטל בהמורה ויכנה הנה וכמו כן הוא נשמה נאלל מאור אין סוף ב"ה וידוע אשר סבב כל דבר למשך בעצם אחר שורשו ומקורו כמו שהם שבעה לעלות למעלה כי שורשו הוא למעלה מכל היסודות ושבע האבן ליסול לאחר כי נמשך אחר יסוד העפר כי דבר זו יסוד העפר ונמשך ליסוד שהוא למטה מכל היסודות ולכן מהרוא היה נשמה אדם יסוף ויחשק לידבק תמיד בלור העולמים ב"ה ובהלכותיו יהיה שונה תמיד עד שיבטל ממציאותו בהלכותו אופן כדמיון התקרבות הנה אלל המורה . ואל זה רמז המדרש עובלות חכמה חורם ופירושו כי בעת האהבה והדביקות וההשקפה בלמה בבורא ית' אז נחבט מליאת האטמי מכל וכל בבחי' חכמה שהוא כח מה ולא שייך אז אשילו לקיים התורה מרוב ההשקפה ודביקות בבוראו ית' בדרך האב וצו יחידו החביב עליו למאוד כשלא היו בהתקרבות פנים יחד שיהיה רצון ואח"כ חיפץ בעת ראיית פנים זה לזה נעשה החיבוק וההשקפה בעזה כמות אהבה גדולה נפשו זה לזה וכל שאר החישים נחבטל אז ממש כבעת חייה , ואח"כ זה ראו להיות נעם ב"י בהשקפה ותפילה הזאת בהבורא ב"ה וב"ש מאחר שהוא חלק מתקוין . ואך כשיהיה תמיד בבחינה זו אין הורס . כי לא יוכל לקיים אז שום מילה או לימוד התורה כי ילא מגדר אדם . וע"כ הסביו הוא יתברך להיות האדם נספס ונפס מרוב אהבה זו ואז יוכל לקיים את התורה . וזה עובלת חכמה חורם סי' כשעובל ונפסל מבחינת החכמה כח מה שהוא ביטול המציאות כי עובלות הוא מל' עובלת התמרה (ברכות מ"ט ע"ב) שפירושו תמרים הגדולין ונפלין מהאילן לאחר אז יוכל לקיים את התורה וכשהאדם הוא בבחינה זו אז בקרב ה' אלהיו עמו כי אלהיו עמו ממש בדביקות ובהתקשרות אליו ואתדבקת רוחא ברוחא כח"ט בזה"ק . וע"ד זה נקרא אלהי אברהם יצחק ויעקב כי הנה היו בבחי' זו בשלמות גדול ונתדבקו בה' אלהיהם בנעימות רב וכן אלהי ישראל לפי שיש בכללות עם ישראל אלהים המניעים לדברו זו . והנה המניעה לזה ששלא כל אדם חכם וזכה לזה וכבר הכתוב שנשמתם הוא חלק אלוה ממעל הוא ע"ד משל למי שמתחיל עץ אחד לגמיע ואם פניהם הם נקיים כאשר בעת התפירה ולא יוכלך אחד מהם בפיט או בעפר כשחזור ומתחדש יחד נעשה עץ אחד והיו לאחדים בידו כנראהונה ולא כן אם יתלוה לאחד מהם דבר מה מלכותי הפיו והעפר ואשר דברים אז אין חובס עולם יפה להיות אחד כחאז . וכן כאן כשהנשמה נחלשך בחלותו והרעיו הלו ונשמותיו הגוף אז כפי גודל הלכוד כן התפיר משרשה שלא תוכל לקרב אליו (כח"ט ברמב"ם ה"ל) וזה שהזכיר לנו הקרבן ואהבה את ה' אלהיך כלומר הוי זכיר שלא תסור מאהבת ואהדות ה' אלהיך כי אהבה גי' אח"כ ותראה תמיד שתהיה נמשך ללוה ונח"ק . מכל לעלוד כדי שחובל לחזור לעדכן אליו בגדול דביקות הנקרא אהבה רבס עד שהיה בבחינה שיהיה נקרא שמו עליך ה' אלהיך כמו אלהי ישראל והכל ע"י שיהיה אלהיך עמך בדביקות ממש . וזוה הענין הוא ג"כ דרך הזה שאנכי ה' אלהיך הוא הנשמה והחיות של כל התורה והמלכות כי עיקר התעסקות התורה ועשיית המלכות הוא רק על אופן זה שיכנה מהם הדביקות הנפלא הלו עד אשר יבטל כל תוחטיו ותוחיו הנפשיים ונפשו תהיה קשורה אל אור העולמים ב"ה מקום מהנחה שורש אשר

804

כב אכן גדלה מעלת השבת ביום שטוף המעורר שבו הוא נדמיון הזכירה וחיות הנשמה שכלל הפעולות נרדף
שהשבת הוא מורה על אדרת השלום שהקב"ה ברא את העולם וחדשו יש מאין ממנו וחדש את
פולמו נשמת ירי המעשה ואת"ל הפסק את ביום השביעי ולעז לא נח ופסק ויהי מחדש ותהווה חמיר ולא היבט
נרדף

סידורו של שבת

צריח פוסקה או היו סוכרין שהעולם קדמון ולא סר ולא יסור, אמנם מאחר שפסק לבראות חדשות רק הכל נזהר כפי מה שעשה בששת ימים וחזרו חלילה ומה שהיה הוא שיהיה וכל שנוע ושביע הוא רומח שנוע שהיה, ובאמת הקב"ה מחדש בכל יום תמיד אבל אינו אלא מעשה בראשית שהשגחתו אינה פוסקת מלהיות מעשה בראשית חזרין חלילה, אבל הבריאה לא היה רק בששת ימים הראשונים, ועל כן מובחר בענין שבת חידוש העולם כי שש ימים עשה ה' את השמים והאדמה וכל החיות והעופות וכל האדם וכל החיה וכל הבהמה וכל השרץ על זה בשבתתנו כשבת, ונמצא שהשבתה בשבת היא בעצמה הזכירה שבששת ימים ברא את כל העולמות וזכור את יום השבת לקדשו שנינו הזכירה שאלל מלוא אחרת נקרא פנימיות אבל במציית השבת הוא בעצמו עלמותו של יום לכן זכרנו לקדשו חייבך בבחינת הנשמה שהיא הקדושה והאור ע"י חיות הנשמה הלו כי הוא גוף עלמותו של יום השבת, ונמצא מובחר כי בשבת אין בו כי אם שתי בחינות מהשגחה שזכרנו בשאר כל המלות :

בג וזאת אמר הכתוב וזאת דבר אל ב"י אך את שבתותי תשמרו פי' ששמירת השבת הוא רק בשתי בחינות וזה שבתותי יעשו רבים שנים שתי בחינות שבת שהוא הגוף והנשמה שהוא הדרגה עליונה ולא יומרו, וזה לדעת כי לא ה' מקדשם שבתו מזה שאני המקדש שבתו כששבתו אף בחינת הדת שבו הוא בבחי' קדושה שהיא הנשמה בשאר המלות וע"כ לא נשאר כי אם בחינת שבתותי שנים ולא יומרו :

ענף ב ידבר איך שישראל עורין בעת תפלת העמידה בשבת למקום הנקרא בית המדרש ומקבלין משם ש"מות האור נשמות קדושות בהלו גרו עלי ראשם, וקצת

ביאור בענין סיפור יציאת מצרים והעשיות שאנו עושין בלילי פסחים : (ובו כ"א מלים) : **עלה א והנה** ככל אשר בארנו בזה בפסקות הדברים כן ג"כ הוא ע"ד האמת, כי בשחרית שבת בעת אמירת יולר נפתחין היכלין דרחימוהא היכלות עולם הבריאה מדת הכינה והיכלי ז"ל נכללו

צהיכלות הכינה וע"כ אומרים שמים הכל יודוך ואל אדון ולא אשר שבת כי המה רומזין להיכלות הסם.

מה שאין כן בחול שאין נפתחין היכלות אלו אין אומרים השמים האלו, ובחול אומרים הא"כ בשבת אל כיוך

גדול דעה ועוין מכל אות חיבה אחת ובשבת אומרים במקום זה השבת אל אדון המסודר ע"פ א"כ ועוין

מכל אות שיהא א' בחינת אמוון רבתינו למדת הכינה והכל היא הכנה למפתח המעידה שאו היא העלי

השלמה שעולה ז"א שהוא ישראל למקום הכינה ונכלל במדה זו הכל כידוע מכוונת האר"י, וידוע שמה זו היא

דרגת הנשמה וכיון שישראל עולין למדה הזו מקבלים חייבך בחינת הנשמה, ע"כ אמה מראה שמכוון לדברינו

הנאמרים למעלה שניק השבת הוא בחינת הנשמה ודברים אחרים הן ודי למכין, והנה הכינה היא כוללת את

שם י"ה ברחו כל הנשמה שהכל יהי ועל זה אנו אומרים בשחרית שבת שיר המעלות וגו' שמחתי בלומרים לי

בית ה' נלך כי ידוע שמת הכינה נקראת בית כי הוא בית המלך מלכו של עולם כמובחר בזה"ק (לך לך ז"ד

ע"כ) ע"פ אשרי ובחר ויתקרב ישכון חלירך נשבעה כפיב ביתך וז"ל בקדמיתא חזרין לבתר ביתך ולבחר היכלך

לא פנימאלה מן דא ודא לעילא מן דא כו' עד נשבעה כפיב ביתך לבתר כ"א בחממה יכנה בית החממה

יכנה בית לא כפיב דלוי כפיב הכי הוי משמע דחממה בית אקרי אלא כפיב בחממה יכנה בית היינו

דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן והוא מדה זו בחינת עדן העליון כנודע והוא לנו שמחה גדולה

לאין קץ שזכינו לגשת אל הקודש פנימה והביאנו המלך חרדנו בית היכלו הסגור ומרומם ומנושא בלתי

שיעור וערך, והנה המסכת את המלך על דבר זה שעשה המלך עמו בטובה, להזכיר מחלה מהותו

שהיה מקודש קודש הגיעו אל סוכתה, בכדי שהיה ניכר יתרון האור והסוכה שעשה עמו המלך :

ב ובדרך שאמרתי על ענין סיפור יציאת מצרים ועשיות שאנו עושין בלילי פסחים, והכל ע"פ שני

הפסים כי הכינות וההיכלים שצורים על חירות הגדול, והמורו והחרות מורה על

גדול השיעבוד, וכן בסיפור מספר מחלה גדול השעבוד שהוא עבדים היינו ואלו : וא הוציא הרי אנו

זכנינו משיעבדים היינו, ולכאורה למה לו להזכיר השיעבוד בלילה הזה, והיה די לו לספר ולעשות

מעשי' שיריו על הגאולה והחירות להורות שהוציאנו ממצרים ולמה לו להראות ענין השיעבוד גם ענין

שאלת הכן מה נשמה הגולה הזה ולכאורה לפי דקדוק הלשון היה לו לומר למה באתה ששאלו הטעם

למה נשמתה מכל הגילות ותיבות מה נשמתה אין לו פירוש אמנם הנה ידוע כי גדול קושי השעבוד

וההפך הקשה שהיה במצרים לגופו ישראל נשמתו כחומר זכוכית בכל עבודתו אשר עבדו כסם

בספר, הכל היה עבור התגברות כוחות הטומאה והקליפה הקשה ערות מצרים על שורש נשמתן של

ישראל, וישראל היו נכנסין אז במ"ש שערי טומאה והתגבר כח הקליפה הנגדית על בחינת הקדושה ולא

היו מניחים להתפשט אור הדעת להאיר בששת ימי הכינון, ולכן היה נקרא גלות פרעה בחינת ערך המכוון

נגד הדעת הקדושה והיה רק ממדה זו ולא הניח להתפשט האור למטה כידוע מדברי האר"י ז"ל, וכאשר

היה כשירש נשמתן כן נעשה למטה פרעה הרשע נשתעבד בגופו ישראל ולא הניח בכל שש ימי המעשה

למעבוד עמו הכל ע"י ערפו הקשה, והעניין שם יראה שלקטעו שם נעשה הגאולה בחצי המאה היות רב

זכפת פחמם וכאשר היה הליוי באכילת הפסח ככה תאכלו אותו מתיכנס חמורו ומקלסם בידכם ואכלתם

אותו בחפזו וגו', והואך הקב"ה לעבור במצרים בכבודו ובעצמו, כי כל כך הגדל החשך שם והקיפס

הקשה שלא היה כח בשום מלאך או שרף להגביר עצמו על הקליפה ההיא ולכן הושרך בכבודו ובעצמו להאיר

במורו

סידורו של שבת

באורו הרב והנורא פתאום על שורש נשמות. אראל כדי להוילא את הנשמות ההם מתחת יד המזלחה היקפה ונעשה בהנשמות גדול מכל העשים והנשמות. כי בכל היסודות שנעשה לישראל הכל לירך להיות ע"י המזלחה ישראל בהנשבות שלמה לפני המקור ויפנו לבנה אליו בכל עיו ותענומות. ועי"כ מתרבה אור הקדושה על כח הקליפה וזאת נעשה מעט בהדרגה אחר הדרגה עד אשר מתגבר כח הקדושה למיני על הקליפה ותכנה הקליפה פתח הקדושה ועי"כ נעשה ישועה לישראל כ"ד מנקה ונפשיהם בשובע ה' עליהם. ולהשיך מזה היה הנחילה במלכים כי ישראל לא היו ראויין לא ליגאל כ"אחר רז"ל (ילקוט רמז רל"ד) שהיו השמן מקצתו על הים הללו מוכרין ע"א והללו וכו'. ועוד שהאיר האורה פתאום באור גדול שלא כשאר הדרגות ממנה למעלה. והכל היה כי מילוי המעברו בס ישראל אף רבנו באומרה לא היה יכולין חם ושלום ללאת משם לבו כי היו נכריסין בשער ה"ן של העמלה ולא היטה תקומה למפת שוגלי ישראל. והקצ"ה ברוב הסדיו ורוב האהבה שחושב לישראל ולממן הקים זה דברו הטוב אשר נשבע לאבותיו. האיר אור גדול בשעת כחאום ובמסירות גדול על ארבע נשמות ישראל להוילאם מתחת יד הקליפה הקשה. וממילא ילאו גם נשמות ישראל מתחת יד פרעה:

ג וזה רמז בקרא יתרון אור מן החושך. כלומר נכן היה במלכים יתרון אור גדול מה לפי שהיה לירך להוילאם מן החושך הגדול וישראל לא היו ראויים לזה. ועי"כ היה לירך ליתרון אור כדי שילאו מן החושך. ועי"כ חיוף אחר יום הראשון של פתח אחר שהוילאם ממלכים שניות הארץ ולא היה ירא עוד שלא יקטנו עוד בעומה. לזה להם שפסרו את שבעה שניות שלמות כדי שאל"כ יוכלו לקבלת התורה. וזו מדברי הוזה"ק שספירה השבעה שניות היה. על כי כשומלת הגדה היה דרכם לשפון ולא היו ראויים לקבלת התורה. ועי"כ לזה להם לשפון ז' שניות דוגמת שבעה נקיים מלריכה האשה לשפון כדי שמתקנה מסימלתה. וזה היו כופרין שבעה שניות מספר מ"ס ימים כדי וילאו עליהם מהמ"ס שערי שומלת אבר היו נשקטין בחוכם במלכים ולהכניס עליהם במ"ס שערי קדושה כי ספירה הוא לשון האור וחיוך. וגם עתה מה שלאו מליון לשפון ספירה השומר לאו בשיעור האמירה בזה בלבד תליא מילתא. והשיקור הוא בלב לשפון ולזכר לטפסה את לבנו מלא מתי שומלת וזכר והס"א ה"א בו ע"י החלואת התחזקות והכרזות הלז. והוא כשון הספירה שצדקנו (במלך הראשון ע"ג) ע"ס שפסרו יבין עלמו נבוקים וזהו הלז ע"י שפירה החלואת חזקת הוזה"ר או לפי סדר הכנהו כן מתרבה בו אור הקדושה ושינה ה' ויכל לשפון בקדוה. אבל אם לא יקרה את גופו מ"דס מבינה שומלת הרעים שבו לא תיכל השכינה לשפון כשורו כאשר הארכנו שם. ולכן קודם כל חג הקדוש חג השבועות המעשר לקבלת התורה ובכל שנה חוזר למילואת הראשון כידוע מאמר הקרב והימים ס"א מלכים ונעשים לירך אדם מישראל לשפון שבעה שניות שמימות והיא לנקות ולזכר ולסדר ולשפון את גופו בהארה נפלאה נלאת מכל שורש הרע והקליפה בחי' מ"ס שערי שומלת. ועי"כ גם שורש חלק נשמתו יבורר וילא מבחי' הקליפות השולטין עליו. והיו בנביע דבר המלך ודמו ביום החמשים לשפירה שאלו הספירות אור גדול רב ויקר מבחי' החמשים שהוא החירות והיוכל הגדול יאיר האורה על כולם חלק נשמתו שילא מ"ס רשות הס"א. והשם יאיר על דמיו למשה שמתוך גופו כי גם גופו נקי ומזוקק לקבלת קדושה ה'. והכל נמשך מבחי' הראשונה בלאת ישראל ממלכים והיו נשמות משוקעים בין הקליפות מ"ס שערי שומלת לכן הולחנו לשפון מ"ס ימים לזכר עליהם ממדיניותם ומאומותם הרעים. וזפי אשר האדם מוכר ומבזר עלמו ממנו הרעות כי גם שורש נשמתו של מלה מהבכרת ויולאת מבחי' הקליפות. ומעט מעט במ"ס ימים הוילאו עליהם מ"ס שפירה. וכן נחבדר דוגמתה למעלה מעט מעט עד שנעשו נכונים לבלות קבלת התורה ביום החמשים. וכל זה היה מנהגת הפסח. אבל בליל יום הראשון של פתח האור האורה פתאום אל מוך הקליפות ונחש עמיסה מלואות באור הגדול האור וילאו כל הנשמות מהם נפשו אחד וגם ישראל ילאו ממלכים עי"כ. ולכן ביום הראשון של פתח גומרין את ההלל ולא בשאר הימים כי ביום הראשון היטה הישיעה בהכלית השלמות והגדלות כמו זה כיום החמשים לשפירה ולכן בשיעור גומרין את ההלל. ואח"כ חוזר הדבר לעשות שהיה והולחנו לזכר עליהם לקבלת התורה כ"ל:

ד וזה רמז בעל המעמד הגדל בהסיון של סדר פתח קדש ורחן. פי' שזו מעלת ניהל זו הראשונה של חג הסוכה. כי בכל קבלת הקדושה לירך מקודם לרחון ולטער את לבו מכל וכל כדי שיוכל לקבל הקדושה. ועי"כ חייב אדם לומר אף עליו ברגל פי' קודם ברגל כדי שיוכל לקבל אל מוכו קדושה אור ה' המאיר בכל דג. ורגל לפי ערכו. ולא כן היה ברגל חג המלות שהקדושה ה' מוכרזת להאיר פתאום אל הוך הרע וכל הרע היה נדחה ונחבשל ממלואות אור הגדול. ואח"כ היה הוילאו לרחון ולטער לבנו עלמו לקבלת התורה. וזה קדש ורחן שמתלה האיר אור הקדושה וקודם את ישראל בקדושתו ואח"כ ורחן יים לרחון ולטער עליהם כ"ל: אשר על כן אהנו עם בני ישראל אשר רצונו לגלות ולשפון חוקי הכס אל זה עמנו שזו יתנקה בהוילאו ממלכים מאשילם לאור גדול. אלו מכניין לעשות ולשפון בחי' הוילאו הגדול ושע"כ כשפס ששים לנו במלכים. כדי לסייר יתרון אור מהמחר אשר לפי ערך ההוילאו היה לירך להיות יתרון אור גדול מאוד. ועי"כ אנו עושין בלילה הזה שני הפכים בנ"א אחד. ידיע אשר הארבע כוחות מוין על הרבע לשונית של גאולה והוא נגד ל' מוין אלא מדת הכונה ואכילת האדם מורה על מוין אלא מדת ההכמה. ואכילת המדור מורה על גודל מידתו השעבוד ומדור ג' מות שהיה להם אז מר ממות. וההכמות מורים זכר ואינס גם כן בל קסי' ה' שטוד בשבת ובדור בחומר בלויטם. ובני הויטולים שאלו עושין דומים על מוין גודל חוקי האור שפסיר

סידורו של שבת

שמאיר בלילה הזה ומגיע אף לעולם העשירי לפעול פטולים והזונים גם הם, משא"כ בכל לילות השבוע אפילו לילי שבתות וי"ט אין בתי"ו זו כי אם בליל פסח לבד, ואחרי מלחמה שהסיבול הוא ע"י המרד וההכרעה שהמה מורים על חוקי החושך והשעבוד, והסיבול מורה על גודל היחוד הכל הלוותו שהאיר האור אל חן החושך שבשבת העשירה כדי להאיר את בני ישראל הכל כמ"ס בכוונת האר"י ז"ל ב:וונחן, והכן החכם והמבין בעשייתו על מה כל אחד ואחד רומז בשבתו, שואל את אביו מה נשתנה ולא חלל את אביו נשתנה מלילי הזה, כי בדרך הפשטות ידוע לו ניסים שנעשו לאבותינו ולנו בהולילתו וממרים בלילה הזה, אך שואל את אביו לפרש לו מה ענין השבתות הללו ומתחבט על המרחק הגדול הזה מה שאנו עושין בני הפסים, ואומר לו ראה מה גודל השבתות הללו הם בלילה הזה כולם מלא וכן אנו מעבירין בני פעמים לרמז על גודל הכהות האור הגדול וזמון הגדולים ממקום הקדוש, עד כע"ז נעשה היום, אף בעולם העשירי בני פעמים, ואח"כ אנו אורבין חזר שמונה על גודל המרידות מר ממות קדושה השעבוד שהיה לנו במל"ס, ועם שאנו לריבין להזכיר יולאם מרים בלילות אלה לא שעבוד מרים מה שמרדו את חיינו, וע"ז מביא לו האב שבדים היינו לפרשה במצרים ש"י השעבוד לא ה' בדרך הפשטות כי אם לפרשה שהיה יונק מתרומם העורף ה"ל וזהו מעבד את האור יורד למטה וזהו הדמיון דבר הנדחק ונסבך במימד הגרון שכל המקום נחנק ע"ז וזה לפרשה במצרים בתי"ו מימד הגרון, וע"ז לגודל החושך הלא הולך להיות ההולאה בבתי"ו ה' אלהינו שהוא מורה על יחוד העליון בתי"ו ה' מקום הבינה ומשם כל הגדלות האור העליון ויחזק האור הזה על החושך ביד חזקה ובזרוע נטויה כדי להאירנו משם ומה שהולך שם ליד החזקה ולרבות מופתו גבורתו שם, לא משני חוקי מרים שלמטה מה שה' המדינה קשה ולין עבד יכול לבנות כי הן לא קלרה ידו מלהשושע ובדבר ה' הכל נעשה, ואך משני גודל המרידות וחוקי הדונים שנכנסו במ"ס שערי שומאח ובאנו עד בתי"ו מדרג ג' מות וכדי להאירנו מתוך מרידת הזה היה לריך שיהיה בלילה הזה כיום יולר כיום של שבת אמת שבת שבתית בגודל אור כדי להסיר המות הרע הזה מעלנו:

ה ועל זה רמזו רז"ל (מ"ר שמוס פ' ט"ו) ח"כ שיען גדולה חיבתן של ישראל שננטה הקב"ה במקום ע"ל ובמקום פנופה ובמקום מוחאח בבביל לגלגל משל לבין שפלה תרומתו בנית הקבדות וכו', והוא לרמז כי באו ישראל עד בתי"ו מר כמות והולך להאיר משם, ולזה הכוונה כתב האר"י ז"ל שיתאם מלילי הוא דוגמת בריאת העולם:

בי כן היה בעת הבריאה שהאריך היסוד וזהו וכו', על פני הסוד ולגודל השבתות הללו הנמשך מפורש הדין החזק, ע"כ ויחמד אלהים יהי אור שהולך להאיר פתחם באור שבת הקב"ה ביום הראשון שהיה אדם נופה ומצית בו מסך העולם ועד סופו, כדי להאיר אל חן החושך הלאה ואח"כ מור וגמו ללדיקים שיהיה אדם עובד את ה' ולבקש זה האור ע"י עבודתו ואז ישיב את האור, וכמו זה ממש היה במלרים שהאיר אור הגדול פתחם על נפשות ישראל ואח"כ נעשה כבדאשונה וזהו להם לשפור שבעה שבועות ולזכר עמם כדי שיוכלו לקבל זה האור על נכון ביום החתמים, וידוע אשר יל"מ היה בכח מדת הבינה כנ"ל שהוא יוכל הגדול ה'רומי' לחתמים, וע"כ חזר ל"ס בפורס יל"מ להודיע בכח מ"י ילאו, וע"כ כדי לחזור להשיב זאת השלמות אחרי אשר עבר ביום הראשון הולרבו להמחין ל' יום כדי שיהיו מדרגות זאת המדה על נכון וע"י עבודתם ומעשיהם כנ"ל:

ו ועל זה כתב בתי"ו אשר הולחין מארץ מרים, ולכאורה היה לומר שהוחזר ממצרים, כי הולחין היה מהמדינה לא מהארץ, ורמז לזה לומר ראה מהיום מקום הולחין מעומקא דבריא ארץ מרים, ארץ רומ לארץ הנזכר במעשה בראשית שהיה סויה וזהו וכו', וכמו כן היה היול"ו מלרים, וזה שאמר המלרים ועלה מן הארץ הנה פיהם הקשלים ויבאנו וז' ידעו מה לומר שאח"כ יהיה בתי"ו הארץ ג"כ ועלו, יבא ע"י הופעת אור המרידות והיכל, וזהו נכון מאמר חז"ל (מ"ר שמוס פ' ג') ש"פ ונשתה לכה ושלחן אל פרעה אשר ר' אליעזר לכה ודאי הה"ה שבסוף הסיבה לומר אם אין אשה גואלם אין אחר גואלם כי ידוע צעלת משרע"ה שעלה עד הדרגה הזו כמאמר חז"ל (ר"ה ק"א ע"ב) נו"ן שערי בינה נבראו בעולם וכולן נתם למשה וכו', וזה ענין מה שאמר בעל המסדר הגדול לא ע"י מלאך ולא ע"י שרף אלא הקב"ה בכבודו ובעלמו, דומעל התגלות אור הגדול הזה, וזה אפי' הוא ולא אחר אפי' הוא לשון נסתר רומז על מדה הזו הוא עולם הנסתר, וע"כ האב אומר לו ויולאנו ה' אלהינו משם, ה' אלהינו מורה על יחוד העליון שם י"ה אור הבינה צדונו על זה ברמז כל השמה חללה ים כחוכר למעלה, ולגודל הארץ אור הלא נחזק האור הזה על החושך שיהיו שם בו להאירנו משם וזה ביד חזקה ובזרוע נטויה, כי הולך שם לבוא ביד חזקה גדולה להעלותם מארץ הלו:

ח ואומר לו הנה לא תקשי לך על מה הולך לבוא שם ביד חזקה והלא כל הנוים כאין נגדו כחאס ומה נחשבו לו, כי אילו לא הולא הקב"ה את אבותינו ממלרים כדי אנו ובינו ובינו משובדיים היינו וכו', כלומר המניעה היפה מאתנו ש"כ נכנסנו בטומאה וזהמת קליפת מרים עד שחילו לא הולחנו משם גאורו דע כחמלא היינו נשאר' ח"ו תחת יד קליפה הקשה שער הנו"ן של הסומאח שלא ללאת משם לעולם וע"כ הולך הקב"ה לבוא בכבודו ונעלץ לנאלו, וזה אילו לא הולא הקב"ה, הקב"ה דירקא בכבודו ובעלמו, את אבותינו ממלרים כלומר אם לא בלא את אבותינו בלחור רגע שוב לא היה תקומה למשלח ח"ו, ואף

סידורו של שבת

סידור האחרון מבנים אשר ילדו להם שמה לא יוכלו ללכת משם. וע"כ הולך לבוא אליהם ביד חזקה גדולה לשבר כח הקליפה הקשה להאיר בעצמו אור גדול אל תוך הקליפה להיות אש מלפניו חלק ותלפניו סביב צדו ובראשה ותחל הארץ חושך על הארץ כח"ל והאילנות כליל יחלף והאילנות משם ביד חזקה. וע"כ לא חקשי לך ילד שינוי משניו שאנו עושין בלילה הזה. כי בתחלה אנו מרחין בזהביות המלה וברמיזות גדול בהבטת אור הנסתר אור המירות היוכל הגדול שהולך להיות בשם אלה ישראל ממלכים עד שחזקה אור הזה על החושך של ארץ מלכים וגלגל את טבוחיו משם. ולמען לא חקשי על מה הולך להיות בשם יתרון אור הגדול הלא וביד חזקה ואין מעורר לה' להביע ברב או במעט. וכשהיו במהרה אשור מאה ושמנים וחמשה אלף ראשי גייסות לבין מלכים קטנים כחמרים בראשיהם וקטן שבכולם היה שר על שני אלפים כחמשה חז"ל (מובא ברש"י שם) שאלו מלכו אליהם ובשעה אחת וישימו בנזקק והנה כולם פגרים מתים הם וגייסותם כדכחיב הכחוש (ישעיה י"ז) ואלו מלך ה' ויכה במהרה אשור וגו' עד והנה כולם פגרים מתים. ועל מה הולך כאן להסגלות אור גדול הלא ולבוא בבגדו ובעצמו אליהם. וע"כ אנו אוכלין מדור להורות שהגיע השיעבוד לבחי' וימרו את חיייהם כלומר שיעקר המירות ה' לחיייהם של ישראל שהוא נשם ורוחם ונשמתם והמה באו עד ע"ת מספר גמור"ל בחי' קליפה הקשה הנקראת מה מנה חבירה. ומבטלין אותו בהרבות זכר לפיט בחי' חמר הכחוש ההורס הכחור ובלגנים להורות שהגיע החומרות לכל רמ"ח אברי השגה הוחיות חמ"ד. וע"כ הולך להיות יתרון אור גדול להאיר אל תוך הקליפה הקשה כדי להוציאם מן החשך הלא. ועל זה מורה הפסוק כי פסול עם ד' הוחיות והכולל מספר שם צ"ן שהוא בעולם השמיים מדור הקליפות להורות שצ"כ ה' צריך להגיע האור הלא חזק ה' ע"י הארת אור הנשלה הלא ה' בעולם העשיה בחי' הימור והיוונו משל"כ בכל הלילות כח"ל בשם הכוונות :

ב' ודגם שעל זה מגדל שבת הבורא צ"ה שהולחנו מתוך החושך וברע הזה עמקו הקניסות מביא עמיקתה לאיגרת רמ"א והכל ברוב הסודי ורחמי הגדולים לא כזכרנו. וע"כ אנו עושין זכר לשני הדברים הסגולה והנצרה כדי להיות יכיר יתרון אור מן החשך כמבואר :

ו' ועד יראה באומר הרי אנו ובנינו ובני בנינו מעובדים היינו וכו'. ע"ד שאמרתי פעם למה שקבעו שירת סיס למר אחרת בכל יום בתפלות שחרי. והוא כי הנה כצוי ויושע ה' ביזם יהואל את ישראל אנו. וידוע שכל"ם שחכבו במקרה עד כיום הזה הוא עד כל ימי עולם ונכל עם שקוראין הפסיק עד היום הזה הוא עד אחרת היום ולא עד זמן הראשון שנכתב בו עד היום. ומתברר לנו שגם כלן כן שכלל יום הקריאה יפה קאי על היום ההוא למר שנאמר היום היתה הישועה. ולכאורה אין שייך זה כלן כי פעם אחד נקרא היום לפנינו ולא בכל יום :

י' והענין הוא כעין שכתבנו (בשורש הרביעי עקב ב') בענין תפלת אנדרס על אנשי סודם שאמר חז"ל ימלאוך שם ארבעים וחמשה וכו'. כלומר חז"ל בדרך מליצה ראה שפירא ששחיד לעמוד מזה לדקוים ע"כ ובזכותם יללו המה. ואם לא תפלה כך אז וכו' לדקוים כרעש ע"ס. והאמת הוא כן כי הנה הכל גלוי וידוע לפנינו ית' מבית לסיף דבר בקדמונו ונאמר ומבית עד סוף כל הדורות ואין מוקדם ומאוחר לפנינו ית'. וזה הסוד וסודו עמו ועם כל צריהיו שכן את האדם לזכות ומזכיר לו כל לדקויות ששעה ושעשה עוד הוא וזכרו חזק זכר עד עולם ואם ימלא לא בכל הדורות שיעמדו מחמו אשר יהי' עובד את ה' בשלמות וילל הוא בזכות זה. כחמשה חז"ל (מ"ד ויקרא פ' ל') ר' ברכיה ור' לוי בשם ר' שמואל בר נחמן אמר אנדרס לא ילול מכבשן השא אלא בזכות יעקב משל לאחד וכו' עד כך אנדרס ילא דינו מלפני נמרוד ליכרך ונפח הסקב"ה שיעקב עמיד לאלה ממנו אמר חז"ל האל להנלל בזכות יעקב הה"ד כה אמר ה' אל בית ישראל אשר עבד את אנדרס ואלך לחובה אין דנין את האדם אלא לפי שגמו כחמשה רז"ל ע"ס באשר הוא שם עכשיו אדיק הוא וכו' והואל בדבריו שם. ומכ"כ בכללות ישראל ששפירא הקב"ה לעשות עמדה ליעצרים בתוך נקיס בתרבה כדי לקבלם להיות לו לעם ודאי שהיה מלפניו זכותם כל הדורות שיעמדו מהם ודאי כל העבדות והטורח והמחשן פקדים מלפניו ע"כ בכל יום ויום שיהיה מלא ועד עולם. וזה דברי סתירה הם שיעמדו כ"כ בכל יום נהודות לשמו על מה שגזר את היום סוף לגורים וקמו כמו נד עזליס וזכות כלם עמדה לאם להושיעם אז בשם היום. וע"כ אנו חומרים בכל יום ויושע ה' ביזם יהואל וקאי על כל יום ויום שגם שכות היום הזה ה' אז לפני מה פקדים ע"י המורה והמלכות ולומר שיהיה היום לעולם להללו ולשבחו ולספר הדור וגם ע"י היתה הישועה וע"כ ויושע ה' ביזם יהואל ד"ס היום ממש היתה הישועה. ואומרים הסירה כי כל זה ה' לפנינו בשם הראש מה שעתידין אנו למר הסירה בכל יום ולכוונה זו סידר כאן בעל הסגרה ואינו לא הוליה הקב"ה את אנוחיו ממלכים א"כ היה מוכח שהם בהשפחות זכור כל העומדים מאחז עד סוף כל הדורות עם זכותם לא ה' כדאי להוציאם ממלכים וכש"כ זכות עצמית לבר גלגל המספרות זכותם ובודאי הרי אנו ובנינו וכו' משועבדים היינו לפרעה במלכים. ואמר ואנ' כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו יודעים את המורה כלומר שצאינו לבא לבחי' החכמה והמדע. ומבינים אנו בגדול אור המאיר עתה בליל הסגה. ולכאורה הינו מחריבים לספר הכל בשבת גדול אור המאיר חזק. לעשות כל העצות בלילה הזה רק לזמן מה האור הגדול הלא כדמיון שאנו עושין הכריות והמלכות והסביב. אעפ"כ מזה עלינו לספר גם ביציאת מלכים מלך ים מה שח' בחי' ים הכמות על מ"ל כדחוק מלך הגרון כמ"ס כוונות. וגם על זה ראו להיות שיעט סקומות למסר

הידורו של שבת

לספר בגדול המצור הול ולעשות דברים הרמוזים על גודל המצור והחושך וההוללות משם כדי לידע על שמי' נאך ליחרון אור הגדול הול. ועוד שיגדל שבת הבורא בזה כשנספר גודל הצרה והקושי שבינו משוקעים בחורו. וזה שמרמז על שמי' השמיים הול' שמי' עליו לספר ביו"ט מצד יס' לידע על מה שיהיה לר"ך ליחרון אור כ"ל. ועוד שכל המצור לספר ביציאת מצרים חל גודל החושך שהוליד ממנו ה"ל מצור זה רוח על הקב"ה ע"ד זה אלי ואנוהו ובדרך הכחוש ואחר ביום ההוא הנה אליהו זה. זה ה'. וע"כ ה"ל מצור שהקב"ה מצור יחיד לפי רבוי הכבוד עליו שכל מה שהחושך גדלה עם לו נאה לשבת יחיד אשר גאלנו וגאל את אבותינו משם מאכלה לאור גדול ולבחי' זו חל אובלים המורד להרחות אשר הסלים עמנו למת עליו לאור הגדול להמחיק את המר כמות הקשה שהיה עליו ובה נתרבה שבת וגדולה להנורא יח' ומסורן קוסיות הכן השול על נכון :

יב ולזה הביא משה דברי אליהו ורבי יהושע וכו' והיו מספרין ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שגלו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו כיצד זמן ק"ש של שחרית. פי' שכל' הבינו והמשיכו עליהם את גודל האור הגנוז הנכלל שחלל בליל הפסח עד שגלו תלמידיהם הרגישו במחן של אור הגדול הול ואמרו רבותינו שהגיע עתה בלילה זה זמן קריאת שמע של שחרית כי הבהרה הול האור לנו רק בשחרית שבת כאשר בחרנו למעלה ואמרו עמנו על מה ששבתה הלילה הול מכל הלילות והאור מלך כמו בזמן שחרית שבת שהוא מדת הבינה מקום היצירות והיוכל הגדול. ורמזו בדבריהם שכוננו על זה הכוח' בלשון. כי שמע' ש"ל שחרית' עם האותיות הול מספר השנה עם הפל"ט יו"ט שכל' חושבנא דדין כחושבנא דדין כי הסגולה עיקרית זאת המדה חיה מתגלה כי חל לעת הפלת העמידה של שחרית שבת. ואף שהאור בדבריהם זמן ק"ש הול לנו שבתה ק"ש נפתח ההיכלין דרמיומותא ממדה א' כאשר הבטל לעיל. ואך עיקר הדגל חיה מתגלה כי חל שבתה הפלת העמידה וע"כ רמזו בלשון למספר הפלת יום שבת. וזה היה בתלמידיהם מתכ"כ הם בעמלם שדאי הבינו והשכילו בהפסח האור גדול הול ואע"כ היו מספרים ביציאת מצרים פי' ביציאת ש"ל מיריד כ"ל. ועוד כל אותו הלילה שספרו בכל השקויו בלילות הלילה. אף אבילות המורד בהכל ספרו ורמזו זמירות שירות ומשכחות וברכות והודאות למלך חי וקיים. מכל הבהרה ששבו בלילה הזה והכל להורות על פשרות האורה הול ושיעלה קלוסו של הכ"ה הזה במה שהוליד מאכלה לאור גדול מזכיר עמיקתא לאגרא רמה הכל כחומר בדבריו :

יג וזה רמז והגיעו הלילה הזה לאכול בו מזה ומרור כלומר ראה מה מעלות גדולת הלילה הזה לאכול בו מזה ומרור שני הפכים ואך להורות כי הגיע האור הגדול עד המורד בחיות מוח אף שם האור האור בלילה הזה. ומשניהם יעלה שבת של הקב"ה לשבת אותו בבחינת המורד כמו בבחינת המלה וכן עשה הול בזמן שנים המקדש היה קיים כיון שבת מזה ומרור ואוכל בידה הכל לרמז על הגדולה אף במדעיות התפתחות ואשר משיניהם יוגדל שמו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בשלמו שבת :

יד וגם רמז הגיעו הלילה הזה. כי ידוע מדברי חזקוני שגילה ב"ה מורה על בחי' שוק' כשהיה מקבלת השפעה מדבר כי ליל בל' ה"ה היא מבחי' נוקבא לבד וזה הגיעו הלילה הזה באות הלילה מאיר בה מאור הקדושה אשר הוא מבחי' היום שהוא דבר ונעשה לילה הזה לילה ב"ה וזה לשון זכר לרמז שהיה מקבלת עתה מבחי' אור המאיר ביום. וזה שאמר רמב"ם הרי חל כבן שבעים שנה ולא יצאיה שחלחל יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא. כי אמרו שאין חל משניהם האור בלילות מבחינת אור דבורה הנק' יוס. ודרשה בן זומא למען חזקו את יוס' ללחץ וכו' כל חייד וכל לרבות הלילות שאף וההורות מלך אור הדבורה מבחינת היום. והכמים אומרי' פי' שחכים מוסיפין בדבריהם לומר שאף לנחיד לא יבטל האור המאיר בלילה הזה נגד אור הגדול שיהי' אז וזה הביא לימות המשיח שגם אז יאיר אור הזה מלך מעלת גדולתו. ואמאר שאור זה גדול כ"כ ע"כ לילה ביום יאיר להשיג בה השבת הקדושה של יוס' פי' למען חזקו את יוס' לחיך מלך מלכים כי ביום יחשב :

טו ועם דרך זה יוכן מקרא כתוב בגמלת אסתר. על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור ומלשון משמע דבר לתקן חיות קושי מוח' קשה על קריאת השם פורים ואמר כי ע"כ נקרא שמו פורים ומה היה קשה לאורה על שמו. חתום הנה כתב האר"י זללה"ה על ענין פור שהסיל המן הרשע וזה חמית' לשון וא"ו הוא ה"א ופ"ר רמז על בחינת הגבורות הנמשכין מפ"ר דינים הידועים. והוא ברשעו גרם שיסבבו בגבורות האלו את ה"א ונעשה פור. ולכן חשב לחלות את מרדכי וכו' עד וחיות מ"ה שבניהם השתחפרו ל"א להפך קללה לברכה ונעשה פורים ע"כ. וזה שהיה קשה על קריאת שם הפורים. כי מאמר שכבר נמחקו דיני ז"ל ע"י ההשתחפות עם מ"ה שבניהם ויאל' הול' מבחינתם לחל יקרא עוד בלשון שהיינו בו בלילה אשר היתה לה' הישועה ופור המן נהפך לפורו על מה חזיר שם הפור שהיה רואה המן הרשע להרע לנו. ואך הסתם הוא כאשר כתבו שבת הישועה חל לרבים להזכיר גודל החושך וזהו לוקה שהיינו בו ומכל זה גאלנו הקב"ה ויגדל שבתו בזה כחומר. וזה שאמר ע"כ קראו לימים האלה פורים על שם הפור על כן על כל דברי האגדה הול' וגו' ואשר קימו וקבלו היהודים עליהם להיות עובדי את שמי ימים האלה וגו'. כלומר כיון שאנו רואים להזכיר בכל שנה דברי האגדה האלו ולשבתו ולפארו על כל הנשים והנפלאות שנעשה לנו. חל לרבים להזכיר גם הנה שם הפור שסיל המן וכ"כ היינו בלילה ואע"כ פור המן נהפך

סידורו של שבת

ההפך לפרוטו והכל בהספדי אל וברכו גדלו .

וזו וכלל זה שבלחנו לך הנה חרסו וסנין גודל הפלגה מעלה זו . מה שאנו זוכים שמסגלה ענינו מרס
הזאת דרגה הכינה בעת תפלה שחרית של שבת הנקראת בית כמבואר בדברינו למעלה והיא לא
ממחה גדולה לחין קן . ובשאלנו רואים לשכחו ולהללו על זה בשני . אלו לריבין להזכיר תחלה מהיו שהיו בו
מקורם . בכדי שיהיה ניכר יסרון אור הפוכה הלא כנאמר בכל דברינו לכן אחר אמירתנו שחתי בלומרים לי
בית ה' נלך להורות שיש לנו שמחה גדולה במה שהביאנו המלך חדריו בית המלך . לנו אומרים לפניו אף שחלמנו
עומדות היו רגליו בשערך ירושלים בעיר שמוצרה לה שם הקב"ה חלקנו ושורש גשמוסיו
עירושלים . והמקום הוא נשוכה מאוד כי ירושלים הכניזה בעת שירושלים היא בבחינה מעלה גדלה שהיא
בעיר כמבוצה לה יחדו שמכוונת נגד ירושלים של מעלה ונמלא כשהיו רגליו עומדות עירושלים של משה גם שם
ראינו אור גדול אור כביר בשחקים מבחינת ירושלים של מעלה שהיא מרת הנינה כידוע . ולכאורה לא גדלה
מאוד מעלת הפכה במה שנית ה' נלך . אך לא כן הוא כי שם עלו השבטים שבתי יה כלומר בעת שעלו השבטים
שם לבית ה' אז נקראים שבתי יה ששם זוכין להשקפה מים ממי המקור המסוקים ונפלאים בבחינת יה שהוא
המקור מים חיים המתקן לכל הנימרות שחמיו . משא"כ כשאנו עומדין עירושלים אלו נעשין בבחינה מרכבה
למרכבה כידוע שהי"ב שבטים שחלכות מ"ב מרכבה ל"ב גבול חלכות שבת"ח והי"ב גבול חלכות שבת"ח
נעשין מרכבה לאח"כ שהם אותיות י"ב משא"כ בשבת כשנשם בכוונה אל ארון ח"ל אך כשנשפין ח"ב ב"ח
יולין י"ב חיות נגד י"ב שבטים נגד ו"ו קלות דבינה לכן אותיות ש"ח סיפה ח' מן ו' חיות הרי י"ב וכן
כולם דל"ב וס"ח הסך י"ב והם כללה י"ב ארון י"נה . הרי לפניך שהי"ב שבטים זוכין לגלות אל מרת
הנינה ונקראים שבתי י"ה . וזהו עדות לומר ל' להדות ל"ה ה' על זה שהחיינו והגיענו למקום הקודש הלא :
ויז ומאחר שהתהלך לדבר בשבת ירושלים שלמעלה הולך ומסיים ג"כ שבתה . והוא ע"ד ה' ! שאתם הרמב"ן
ז"ל בעת שכל שיערי ירושלים ורעה שגם עתה שחורבנה יש שם והשפעה רבה ומשיורית שופל
לליושנים בה וכוונתם שרי כנענים כדברי ארץ . ותגדל לערו למאד ונשפו בחלה גם על ראוות שמונת ברכות
והשפעתם לאחרים . נפל על פניו ונעץ בקול מר . ואחר ירושלים ירושלים הן אמשל משליך לחשה המינה
אח בנה יחידה החניב עליה למאד מחלץ ידידיה ולפעמים הלה הכן החניב הלא הוא יכול לניק משוב
החלב שדדי אמו . והיתה אמו ירעה פן חושב חלבם הלילה ביום האלו של חליוס בנה ולא יהיה לה במה
להניקו בעת שירפא מחליו ויבריא כי יבשה וגם נאמר דרש בימים האלו . מה עשה לקחה חינוק אחר
לבינה על ימים האלו והיתה מניקו כדרי שלא חושב חלבם ויהיה לה במה להניק בנה בעת שירפא . ולא
כן עשה אח ח"ו ימות בנה לא חסן חלבם לנגד אחר רק תנין שחיבת חלבם ויהיה דרש . וכך חשה ירושלים
עיר הקודש כשהיו בניך אלו ישראל עומדים על סוב בריאות חיות נאנשות הייח מניק להם משוב השפעך .
ועתה כאשר נחלו בניך ואינם יכולים לקבל רוב סיבה מאתך כמאז . אתה מוכרח לתת עתה ברכך והשפעך
לאחרים כמבואר בזו"ק תרומה מובא בדברינו למעלה (בשורת החמישי עק"ד) . כדי שיהיה ההשפעה שמה
בעת שיחזרו ביד אל בריאות ויבואו בניך לבידך ביהך ויכולו לקבל ההשפעה מאתך השפיע להם משובך
ומברכותיך יבורך עמך בית ישראל כדמיון האשה הנ"ל :

וזהו המקום ירמיה . רבתי בנוים שרתי במדינות יהודה למש . כלומר שגם עתה היא רבתי בנוים
שית בה רבתי עם ושרתי במדינות שהוא כבר לכל המדינות :

וזהו ולזה אמר דוד המלך עליו השלום ותת שמחה בלבי מעת דגנס וסירושם רבו כלומר שאני שומח מאוד
כשאני רואה שדגנס וסירושם רבו . שמה ידענו ציבור שבעזרתו ית' יחזור עוד לנו וירפא אותנו
מנגע העוונות וקבל הענקתו והשפעתו לפונם ולברכה . שאל"כ היה כלה ונשחק ח"ו ההשפעה וברכה כדמיון
האשה כשה"ו מת החינוק תלמוך דרש וחושב חלבה . ובשאלנו רואין שדגנס רבו ודאי שנתנו וקבל טוב ההשפעה
בעת ליאותנו . וזה שאמר הכתוב (ירמיה ח') ויהי דבר ה' אלי לאמר מה זאת רואה ירמיהו ואומר מקל
בקר אלי רואה ויאר ה' אלי הפכת לראות כי שוקד אני על דברי לעבואו ויהי דבר ה' אלי שנית לאמר מה
אתה רואה עדי' עד כי בני קורא ללל משפחות ממלכות לפניה לראו ה' ואלו ונתנו איש כסאו פתח שערי
ירושלים וגו' . ולשון הפכה לראות אין לו פירוש כי לא היה רואה כי אם מה שראה לו מאת הנקום ומהו
הפכה שלו . גם ענין ונתנו איש כסאו אין לו פשר ומה ענין כסאיו המלוכה לשבת המלחמה והיה לו לומר
במורו עליה האויבים וכדומה . ויפן לפי הזכר כי היה שומר לו הפכה לראות פי' שפוכה ראה כלומר הנה
ראית הפוכה לשראל . והוא על פי מאמר חז"ל (גיטין פ"ה ע"ה) דרש מרימר מאי דכתיב וישקוד ה' על
הרעה ויביאה עלינו כי לדיק ה' אליהו . משום לדיק ה' אליהו וישקוד ה' על הרעה הלא לדיק עשה
הקב"ה עם ישראל שגלה גלות דקדוקו ועדיין גלות יכניה קיימת דכתיב ביה בגלות יכניה החרם והמבצר אף .
חרש שבשעה שפוזחין נעשו הכל כחרשין . מסגר כיון שסוגרין אינן פותחין . וכמה אף . עולא אר' שהקדים
פתי בנים לומנסתם . וברש"י גלות דקדוקו מרבות ירושלים שגלו כולם . גלות יכניהו הוא ויסיבין קדמה לגלות
דקדוקו י"א שמה וזו היה לדיק שמימר והחריב ביתו כדי להגלות דורו של דקדוקו לכבל בעוד שחכמי גלות
יכניה קיימין שילמדו תורה לאלו הגולים אחרים לפי שרוב חכמי התורה גלו עם יכניה דכתיב ביה החרם
והמבצר אף . עולא אר' היינו לדיק שמימר לדיק הרעה להו"ח מאות וחמשים דהיינו ב' שנים קודם
ונשמתם

סידורו של שבת

ונשמח שהוא בנ"ה מ' מאות וחמשים וששים ואם שבו עד ונשנחם. היה מחקים בזה כי אבד חאבדון. הרי שמה ששקד ה' על הרעה להביא קודם היה טובה ולדקה גדולה מאת האל ב"ה. וע"כ אמר לו הסגן לראות כי שוקד אני על דברי כי מה שאני ממחר להביא עליהן הוא טובה גדולה להם. ולזה אמר ויהי דבר ה' אלי שנית לאמר כל' עוד נבואה כמו כן כי שנית הוא ששנה להקודם. ואמר לו ונחמו איש כסאו פ' שני ירושלים פ' שיהיו זה כסאות המלוכה והוא עבור שיהי' זה השפעה כל כוב זה הוא טובה גדולה לישראל כי נחת שמהם בלבי מעתה דגנם והירושם רבו שמהם נדע שקדנו ירום ושאל למלוד. וזה שאמר כאן בשבת ירושלים כי שמה יבנו כסאות למשפט פ' אפי' בעת המשפט נתנו איש כסאו שחם שערי ירושלים ומה מוכה שיהיה כסאות לבית דוד שתגדל המלוכה ודוד עבדי מלך עליהם. שאל"כ לא היה שם כסאות למלוכה עתה. ואמר שאלו שלום ירושלים כלומר אף עתה בעת ההורדן השאלני והדרשי בשלומה כי מה ראה שישליו לוהייה שיהיה זה שלום לאוהבי ה'. יהי שלום פ' שבודאי יהיה שלום לישראל ואימתי בחילך בעת שיהיה בכוך שמוכל להניק חלב השפעה. ושלה יהיה לך בחרמומך בעת בריאתך וחוקך כי ארמון הוא לשון חזק וזה כמו בוחן וארמון. והקב"ה אומר למען אחי ורעי אלו ישראל שנקראו אחים ורעים. למענם אדברה נא גם עתה שלום כך שיהיה גם עתה כך שלום. והכל לביטח ישראל כדי שלמען בית אלהינו אבקשה טוב לך שאוכל לתת הטוב אור הגדול לך בעת שיבנה זה בית אלהינו הכל כאשר בארנו :

נחזור לענינו ששורש שבת יבטל עלה המעלה עד בית ה' להיות נקראים שבתי יה שאלו נעשין מרכבה לשם י"ה ועי"נ אלו מקבלין שמות חדשות בבחי' כל הנשמה הכלל י"ה :

כא ובוה יובנו עוד דברי הגמ' שהבאנו למעלה (בשורש החמישי עק' ג') מה שאמרנו שבת ניתן בלינעל לישראל וכו' עד נשמה יסירה לא אודיעיהו וחזן מה שכתבנו למעלה בפירושו. גם בזה יובן כי ידוע אשר אור גנוז אור מוגה אור מופלא הלא נקרא יין המשומר בעגביו בשבת ימי בראשית כי הוא משומר מכל גנע. ולא שזפסו עין רוחה מכל בחי' הרע והס"א וזר לא יקרב אליה כי קודם היא לה'. ועל המדה זו נאמר עין לא ראה אלהים זולתך והיא מקום החירות והיוכל ומירות מילה"ר ומכל כחות הרעים. וכולם מתהפדין ומתחבלין ובורחין ומחשיך עיניהם מראות בזה הגדול ההוא שבת קודש :

ובל' דברינו הנאמרים ומזכירים בשורש הזה רמז לנו המלך ה' בקריאת השם שבת הנאמרת על ההורדן שבת בבית תעלה גם שחם בו תעלה גם בזה שבת אחרת שבת תורה שמאל הכל להורות על הנאמר ששבת אלו עולין אל בית המלך מלכו של עולם ואנו נקראים שבתי י"ה ואין לנו כ"א שתי מדרגות ולא כבכול שאלו נעשין מרכבה למרכבה וגם כי בזכות השבת יזכה אדם לאור חורג כנאמר בדברינו. אשר על כן קראנו השורש הזה בשמו הנרמז עליו למען יהיה לך לאות ולסימן לזכרון דברים שכל השורש הזה. והיה אם כן מעשה הקב"ה ברוב רחמי וחסדיו אור יאיר לך על נפשך ורוחך ונשמתך ושורש חלקך בעולמות עליונים מקדושת שבת הגדול אשר נרמז בו כנ"ל ושמהם בית תמלא שהמלא בלבך גודל שמהם ונחם כמה שזכית עלות לבית ה'. ובזה נשלם מה שהיה רצוננו לבאר בשורש הלאה :

סליק שורש השביעי. באור תורה נשאתי דעי. מקום החירות והיוכל לעם ה' בהשמיני. אל ה' אתחנן ישלח את פדונו אך לא בעי :

ראשית חכמה יראת ה' שלב טוב רכב עושיהם :

שורש השמיני זה שמו. נאה לו לשבך בי תתעלה

יבואר בו מעלה גדולה מדת הענוה ההבינה לפני מלך יולר כל. ויתבאר בו אחריות דרך עובדי ה'. שכאשר עושין מלוא אחת ממלות ה' או מעט עסק תורה ותפלה. נחשין שבת והודים לשמו הגדול יתבדך על שזכו לעשות שליחו ורצונו להיות נחת רוח לפניו ית"ש. ואם היו יכולים ליתן את נפשם לה' עבור זה הזכיה שזכו לעשות מאותיו. היו נותנים אותה בכל לבבם אל ה' בעבור זה. ומחזיר יבואר מעלת מקום הגבוה שאלו עולין אליו בעת חפלת המוסף שבת ושכחו בבחי' חיון כתר המלכות. (ובו שני ענפים) :

ענף א ידבר בגדולת מעלת מרת הענוה השלמה וברורה לאמתתה שעל ידיה אדם זוכה להתקרב לפני מלך עולמים יותר מכל המדות ושעם על זה. מפני מה חשובה מדה זו לפני יותר מכל המדות : (ובו שלשה עולים)

עלה א אחריו דברנו בכורש הקודם. היום שאלחנו זוכים בשבת לעת חפלת שחרית להיותנו נמלאים בדרגת מעלת מנוח בית המלך. והנה קניות המעלה הזאת לבוא לפני המלך ה' ולביתו נא ה קודש. אין אדם יזכה אליה כ"א כשישלים בנפשו מעלת מדת הענוה השלמה באחריות חזון שלמות. ועליה אמרו חז"ל (ע"א ב' ע"ב) ענוה גדולה מכלן כל' מכל המעלות שמושג שם פרישות וטהרה ויראת חשא ורוח הקודש והסודות וכו'. שאל' רוח ה' אלהים עלי יען משח ה' אותי לנשר עניים חסידים לא נאמר אלא עניים הא למדת שענוה גדולה מכולן. ואמרו (ילקוט חללים קי"א) מה שעשה חכמה עקרה לראשה עשה ענוה כוליתה